

תפקוד חברתי באמצעות מדידות ישירות ועקיפות בקרב ילדים עם אוטיזם בתפקוד גבוה,

לקות למידה מילולית והתפתחות שאופיינית לילדים

מיומנות להבנת אינטראקציות חברתיות של אחרים היא היבט התפתחותי חשוב, שנמצא בעייתי עבור ילדים עם אוטיזם בתפקוד גבוה או לקות למידה בלתי מילולית. אוטיזם, לפי הגדרתו, כרוך בקושי בהבנת קשרים חברתיים. בעייתיות מיוחדות נמצאה בתחומים של הדדיות חברתית, שפה פרגמטית ופירוש רמזים לא מילוליים. לקויות אלה, לעתים קרובות, מלוות בדפוס קבוע ומצומצם של אינטרסים, התנהגויות חוזרות או ריטואלים. ילדים עם אוטיזם בתפקוד גבוה מראים קושי מיוחד בפירוש כוונה חברתית. טעויות שכיחות בפירוש הכוונה החברתית מביאות לפגיעה באינטראקציות חברתיות ולקושי להתמודד עם מצבים חברתיים חדשים ובלתי צפויים. מחקרים מצביעים על הקשר בין הקשיים האלה לחרדה ולדיכאון בגיל ההתגברות המאוחרת.

בעיות של תפיסה חברתית מאפיינות גם ילדים עם לקות למידה בלתי מילולית. הם מתקשים להבין הבעות פנים ומחוות ולהשתמש בהקשר הרגשי להסקת מסקנות חברתיות. גם הם נמצאים בסיכון לרמה גבוהה של עצב ודיכאון. המאמר הנוכחי שם לו למטרה להעריך את ההבדלים בין שתי הקבוצות האלה באשר לתפיסה חברתית ולמדדים תפקודיים. החוקרים השתמשו במדידה ישירה של תפיסה חברתית ובדיווחים מצד ילדים עם אוטיזם בתפקוד גבוה ולקות למידה בלתי מילולית, הורים ומורים באשר לתפקוד הרגשי החברתי וההתנהגותי של ילדים אלה. ההשערה המרכזית של המחקר הייתה, כי ילדים השייכים לשתי הקבוצות האלה יימצאו כמצליחים הרבה פחות מאשר ילדי קבוצת הביקורת, במדדים של הערכה ישירה של הבנה חברתית. בנוסף לכך, החוקרים שיערו, כי ילדים עם אוטיזם יראו קשיים גדולים יותר מאשר ילדים עם לקויות למידה. מאחר שמגמה לנסיגה מהאינטראקציות חברתיות נמצאה קשורה לרמה גבוהה של דיכאון ולרמה נמוכה של מיומנויות חברתיות, ההנחה הייתה, שהילדים עם אוטיזם יראו קשיים חברתיים ורגשיים גבוהים יותר באופן משמעותי מאשר ילדים עם התפתחות תקינה (קבוצת ביקורת) וילדים עם לקויות למידה.

ממצאי המחקר מצביעים על הקושי של ילדים עם אוטיזם בתפקוד גבוה ולקות למידה בלתי מילולית בפירוש רמזים רגשיים ולא מילוליים. שתי הקבוצות הראו הבנה נמוכה יותר של אינטראקציות חברתיות, בהשוואה לקבוצת הביקורת. הילדים עם אוטיזם התקשו במיוחד בפירוש רמזים רגשיים. בניגוד להשערות החוקרים, לא נמצאו הבדלים משמעותיים במדידה ישירה של הבנה חברתית בין הילדים עם אוטיזם לילדים עם לקות למידה בלתי מילולית. ממצא זה תואם מחקר קודם, שבו החוקרים הראו את המכנה המשותף בין שתי הקבוצות האלה באשר ליכולת הבנת אינטראקציות חברתיות. כמצופה, קבוצת הביקורת הראתה תפקוד התנהגותי טוב יותר בכל התחומים, בהשוואה לשתי הקבוצות האחרות. הילדים עם אוטיזם והילדים עם לקויות למידה הראו תסמינים רבים יותר של עצב ונסיגה חברתית.

התקציר מבוסס על המאמר :

Semrud-Clikeman, M., Fine, J. G., & Bledsoe, J. (2016). Social functioning using direct and indirect measures with children with high functioning autism, nonverbal learning disability, and typically developing children. *Child Neuropsychology*, 22(3), 318-335.

ניתן לומר, שלמרות ההבדלים בין ילדים עם אוטיזם בתפקוד גבוה לילדים עם לקות למידה בלתי מילולית, סולם התפקוד ההתנהגותי והביצועי מראה, כי הדמיון ביניהם עולה על השוני. שתי הקבוצות סובלות מקושי בתפקוד ביצועי יום-יומי ומראות מגמה לנסיגה ממצבים חברתיים. על סמך ממצאי המחקר ניתן להניח, כי שתי הקבוצות מייצגות דרגות שונות של קושי בתפיסה החברתית ולא הבדל איכותני.